

Éischtens gëtt de Krees vun de Gefierer, déi vun der Eurovignette beträff sinn, erweidert. Bis elo huet d'Eurovignette sech just fir Gefierer applizéiert, déi eng Mass vu mindestens 12 Tonnen haten. Den Tonnage wäert an Zukunft mat deem neie Gesetz geännert ginn, andeems d'Masse minimale no ënnen ugepasst wäert ginn. Ab dem 25. Mäerz 2027 wäert dës Vignette sech nämlech fir all Gefierer mat enger Mass vu méi wéi 3,5 Tonnen applizéieren. Dëst bedeit, datt méi kleng Gefierer elo och ënnert de Champ d'application vun deem Gesetz wäerte falen.

Déi zweet Modifikatioun vum Gesetz gesäit vir, d'Exemptionen fir d'Eurovignette un déi europäesch Texter unzepassen. Verschidden Zorte vu Gefierer wäerte vun dëser Vignette exemptéiert ginn. Ech ginn hei elo net an den Detail a vun dësen Exemptionen; dozou gehéieren awer zum Beispill Gefierer mat null CO₂-Emissioun, wéi elektresch Gefierer, déi eng maximal Mass vu bis zu 4,25 Tonnen hunn.

Här President, Léif Kolleeginnen a Kolleegen, d'Chambre des Métiers huet sech zweemol zu deem Projet de loi expriméiert. An hirem Avis complémentaire vum 24. Oktober (veuillez lire: vum 14. Oktober) huet se hiren Accord kënne ginn ënnert der Konditioun, datt hir Remarken a Consideratioun geholl gëife ginn.

Och d'Chambre de Commerce huet an hirem Avis complémentaire vum 9. September hiren Accord kënne ginn.

De Staatsrot hat a sengem Avis initial vum 29. Mäerz zwou Oppositions formelles, déi a sengem Avis complémentaire vum 22. Oktober konnten opgeléist ginn.

Fir weider Detailer verweisen ech op mäi schrëftleche Rapport. D'DP-Fraktioun gëtt och hiren Accord zu deemem Projet de loi. An ech soe Merci fir Är Opmierksamkeet.

Une voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Ech soen dem Rapporteur villmools Merci fir säi mëndlechen a fir säi schrëftleche Rapport.

Wëllt d'Regierung nach Stellung dozou huelen, Madamm Ministesch?

Prise de position du Gouvernement

Mme Yuriko Backes, Ministre de la Mobilité et des Travaux publics | Jo, merci. Merci dem Rapporteur fir säin exzellente Rapport. A merci fir d'Ënnerstëtzung, déi mer och an der Chamberskommissioun dofir kruten, wéi mer dat diskutéiert hunn.

Just fir Iech ze soen, dass mir natierlech elo zesumme mam Finanzministère d'Etüd lancéieren, fir ze kucken, wéi mir eis do weider an Zukunft opstellen, wéi e System mir wëllen hunn, an dass ech dann zrëck an d'Chamber kommen, fir dat an der Chamberskommissioun dann och ze thematiséieren, wat do d'Alternative sinn an op wéi eng Pist mir da gëife recommandéieren, an Zukunft ze goen.

Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Ministesch.

Mir kommen zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8281. Den Text steet am Document parlementaire 8281⁸.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8281 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt elo un. De Quorum ass erreecht. Vote par procuration. An domat ass de Vott ofgeschloss.

D'Resultat vum Vott ass: 60 Jo-Stëmme bei kenger Nee-Stëmm an och kenger Abstentioun. De Projet de loi ass also mat 60 Jo-Stëmmen ugehol.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Maurice Bauer, Jeff Boonen, Alex Donnersbach (par M. Laurent Mosar), Emile Eicher, Félix Eschen, Paul Galles, Mme Françoise Kemp, MM. Marc Lies, Ricardo Marques, Mmes Octavie Modert (par Mme Stéphanie Weydert), Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Charles Weiler, Mme Stéphanie Weydert, MM. Claude Wiseler, Michel Wolter et Laurent Zeimet ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel, Corinne Cahen, MM. Luc Emering, Fernand Etgen, Patrick Goldschmidt (par M. Fernand Etgen), Gusty Graas, Mmes Carole Hartmann, Mandy Minella, Lydie Polfer et M. Gérard Schockmel ;

M. Dan Biancalana, Mmes Taina Bofferding, Liz Braz, Francine Cloesener, M. Yves Cruchten, Mme Claire Delcourt, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Paulette Lenert et M. Ben Polidori ;

MM. Jeff Engelen, Dan Hardy, Fred Keup, Mme Alexandra Schoos et M. Tom Weidig ;

Mme Djuna Bernard, M. Meris Sehovic, Mmes Sam Tanson et Joëlle Welfring ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass dat esou decidéiert.

10. 8402 – Projet de loi relative à l'adaptation du projet de construction du bâtiment Jean Monnet 2 de la Commission européenne à Luxembourg-Kirchberg

Den nächste Punkt um Ordre du jour vun de Mëtten ass de Projet de loi 8402 iwwert d'Erhéijung vun der Finanziéierung vum Jean Monnet 2-Gebai um Kierchbiereg. Ech erënneren och, datt dat hei e Riedemodell „avec rapport et sans débat“ ass an deemno de Rapporteur 5 Minuten huet an d'Regierung, wa se wëllt, 5 Minuten. An d'Wuert huet elo d'Rapporteuse vum Projet de loi, déi honorabel Madamm Mandy Minella. Madamm Minella.

Rapport de la Commission de la Mobilité et des Travaux publics

Mme Mandy Minella (DP), rapportrice | Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, de Gesetzesprojet 8402 gesäit vir, de Budget fir de Bau vum Gebai Jean Monnet 2 vun der Europäescher Kommission um Kierchbiereg ëm 350 Milliounen Euro ze erhéien.

Dës Erhéijung ass néideg, well de Projet zanter 2016 mat enger Rei Erausforderungen a weesentlechen Ännerunge konfrontéiert gouf. Zanter 2017 huet d'Europäesch Kommission nei Ufuerderunge gestallt, besonnesch am Beräich Sécherheet. Zum Beispill gouf eng strikt Trennung tëscht der Entrée fir d'Visiteuren an där fir d'Personal virgesinn. D'Entrée goufen och zousätzlech geséchert an e speziellen Empfangspavillon vun 3.750 Quadratmeeter fir d'Visiteure gouf ageplangt. All dës Mesüre suergen derfir, dass de Projet den héijen aktuelle Sécherheetsstandarden entsprécht.

Am Joer 2023 goufen da weider Upassunge gemaach. D'Bürosräim goufen op flexibel Strukturen ëmgestallt, déi besser op Teletravail a modern Aarbechtmethoden ausgeriicht sinn. Dës Upassungen erméiglechen et, d'Gebai elo méi flexibel kënne ze notzen. Méi konkreet huet dës Ëmstrukturéierung et

erméiglecht, déi verschidde Servicere vun der Europäescher Kommission am Hauptgebai ze konzentrieren. Dëst huet et erlaabt, Etagen am Gebai „Tour“ fräizemaachen a potenziell eng Sous-location virzege sinn un aner Institutionen.

Dës Ännerungen, déi ëm 4.000 Postes de travail schafen an et erlaabt wäerten, ëm déi 5.700 Aarbechtsplaze kënne unzebidden, erfuerderen awer zousätzlech technesch Studien, ënner anerem vun den Installatiounen vun der Beléftung, der Belichtung souwéi der Upassung vun de Kontrakter mat de Baunterpreisen.

Dobäi kënnt, dass de Projet vum Gebai och huet missen ugepasst ginn, fir konform ze si mam Accessibilitéitsgesetz vum 2022, dat am Juli d'lescht Joer a Kraaft getrueden ass.

D'Gebailchekeiten hunn also missen ugepasst ginn, fir d'Barriärfreiheet fir Persounen mat Handicap, awer och fir Mënschen, déi ageschränkt sinn, kënne ze garantéieren. Do falen dofir och nach zousätzlech Käschten un, déi noutwendeg sinn.

De Projet gouf awer och duerch e puer Evenementer opgehalen, déi net viruszege si waren. Wéinst der Pandemie am dem Konflikt an der Ukrain sinn d'Präisser fir d'Baumaterialien tëscht 2018 an 2023 massiv geklommen. Den Index vun de semestrielle Baukäschten ass an där Zäit ëm 43,4 % an d'Luucht gaangen.

Donieft gouf et och Schwierigkeeten mat de Liwwerungen a Problemer mat enger Rei Ausschreiwungen, déi hu missen annulléiert ginn, well se net konform waren, wat alles en enormen Impakt op de Chantier hat.

All dës Facteuren hunn zu Verspéidunge gefouert a maachen elo dës Budgetserhéijung noutwendeg. De Projet gëtt vun der Europäescher Kommission etapeweis an integral rembourséiert, wéi et am Contratscadre mam Staat virgesi war.

De Staatsrot huet de Projet geprüeft an hat keng Opposition formelle.

Fir weider Detailer verweisen ech op mäi schrëftleche Rapport. D'DP-Fraktioun gëtt dann och hiren Accord zu deemem Gesetzesprojet. An ech soen Iech Merci fir d'Opmierksamkeet.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Minella.

Dann hei och d'Fro un d'Regierung, ob se eppes dozou wëllt soen. Madamm Ministesch.

Prise de position du Gouvernement

Mme Yuriko Backes, Ministre de la Mobilité et des Travaux publics | Ganz kuerz, fir der honorabler Deputéiert Mandy Minella och Merci ze soen.

Dës Finanziéierungsprojet ass wichteg. Mir sinn eng EU-Hauptstad, dofir brauche mer dat Jean Monnet 2-Gebai. Et ass wichteg, dass EU-Fonctionnaires an EU-Mataarbechterinnen a Mataarbechter do, le moment venu, kënne schaffen. Et geet also ëm Aarbechtsplazen. An dann ass et natierlech och wichteg, dass sech do och Entreprisë kënne am Bau betätigen. Dat ass et, wat heimadder geschitt, mat deem grouse Projet. An ech wier natierlech och ganz frou, wann d'Chamber hir Zoustëmmung fir dëst zweet Finanziéierungsgesetz fir de Jean Monnet 2 géif ginn.

Ech soen Iech Merci.

Une voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Minister.

An da komme mer zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8402. Den Text steet am Document parlementaire 8402².

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8402 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt elo un. De Quorum ass erreecht. Vote par procuratioun. An de Vott ass ofgeschloss.

D'Resultat vum Vott ass: 60 Jo-Stëmmen, also keng Nee-Stëmm an och keng Abstentioun. Dëse Projet de loi ass also mat 60 Jo-Stëmmen ugeholl ginn.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Maurice Bauer, Jeff Boonen, Alex Donnersbach, Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Mme Françoise Kemp, MM. Marc Lies, Ricardo Marques, Mmes Octavie Modert, Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Charles Weiler, Mme Stéphanie Weydert, MM. Claude Wiseler, Michel Wolter et Laurent Zeimet ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel, Corinne Cahen, MM. Luc Emering, Fernand Etgen, Patrick Goldschmidt (par M. Gusty Graas), Gusty Graas, Mmes Carole Hartmann, Mandy Minella, Lydie Polfer et M. Gérard Schockmel ;

M. Dan Biancalana, Mmes Taina Bofferding, Liz Braz, Francine Closener, M. Yves Cruchten, Mme Claire Delcourt, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Paulette Lenert et M. Ben Polidori ;

MM. Jeff Engelen, Dan Hardy, Fred Keup, Mme Alexandra Schoos et M. Tom Weidig ;

Mme Djuna Bernard, M. Meris Sehovic, Mmes Sam Tanson et Joëlle Welfring ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass dat esou decidéiert.

11. 8362 – Débat d'orientation sur le rapport d'activité de l'Ombudsman (2022)

8393 – Débat d'orientation sur le rapport d'activité de l'Ombudsman (2023)

Da komme mer zum nächste Punkt vun eisem Ordre du jour, enger Orientéierungsdebat iwwert d'Rapports d'activité vum Ombudsman iwwert d'Joer 2022 an iwwert d'Joer 2023. Déi gemeinsam Riedezäit ass nom Modell 1 festgeluecht an deemno folgendermoossen opgedeelt: D'Rapportrice huet 30 Minutten, d'CSV 15,5, d'DP 12, d'LSAP 11, d'ADR 7,5, déi gréng hu 7 Minutten, d'Piraten 7, déi Lénk 7, d'Regierung huet 30 Minutten. Et hu sech schonn ageschriwwen: d'Madamm Nathalie Morgenthaler, d'Madamm Mandy Minella, d'Madamm Claire Delcourt, den Här Dan Hardy, den Här Meris Sehovic, den Här Marc Goergen an den Här David Wagner. An als Éischt huet elo d'Madamm Claire Delcourt d'Wuert, dës Kéier als Rapportrice an duerno dann als Riednerin vun der LSAP. Madamm Rapportrice, Dir hutt d'Wuert.

Rapports de la Commission des Pétitions

Mme Claire Delcourt (LSAP), rapportrice | Merci, Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, als Alleréisch wéilt ech der Madamm Monti an hirer Ekip am Numm vun der Petitiounskommissioun e ganz grouse Merci ausschwätzen op dëser Plaz, an net nëmme fir déi ganz ausféierlech a gutt verständlech Rapporten, déi mir all Joer gemaach kréien, mee

virun allem och fir déi exzellent an immens wichteg Aarbecht, déi si Dag fir Dag maachen. Merci soe wéll ech och dem Här Joé Spier an der Madamm Pinto, déi mech beim Ausschaffe vum Rapport ënnerstëtzt hunn an ëmmer disponibel waren, wann ech Froen hat.

Ech hunn haut d'Éier, direkt zwee Rapporten zur Aarbecht vum Ombudsman ze presentéieren. Beim Joresrapport vun 2022, deen d'Madamm Monti eis den 11. Mäerz hei an der Chamber virgestallt huet, huet si erklärt, dass et hir wichteg wier, dee Rapport net an engem Waljoer ze diskutéieren. D'Petitiounskommissioun versteet dat ganz gutt a begréisst och dës Decisioun. D'Roll vum Ombudsman ass eng iwwerparteilch. Et gehéiert zu den Aufgabe vum Ombudsman, Schwaachstelle souwuel an eise Gesetzestexten wéi an eise Verwaltungen siichtbar ze maachen. De Fait, dass si geleeëntlech de Fanger an d'Wonn leeë muss, sollt net politiséiert ginn. Et geet net dorëm, Scholdzouweisungen ze maachen, mee dorëm, zesumme Probleemer ze léisen.

Mangelnd Verständnis fir d'Roll vum Ombudsman ass e Sujet, deen d'Madamm Monti am Virwuert vun hirem Rapport vum Joer 2022 besonnesch ervirgehuewen huet. Obwuel et d'Institutioun vum Ombudsman schonn iwwer 20 Joer laang gëtt an en entre-temps och eng Plaz an eiser Verfassung huet, gëtt et souwuel bei de Bierger wéi och bei de Gemengen a staatleche Verwaltungen Onkloerheeten doriwwer, wat d'Aufgaben a Kompetenze vum Ombudsman sinn.

D'Petitiounskommissioun versteet d'Frustratioun vun der Madamm Monti, wa Verwaltungen einfach net op hir Demanden äntwerten oder d'Zoustännegkeet hinan hierschiben. Och wann dat Ausname sinn, esou ass et dach schued, dass d'Ombudsman haut nach drun erënnere muss, dass si weeder Affekot nach Riichter ass, mee en onparteiessen, onofhängege Vermëttler, an dass d'Verwaltungen obligéiert sinn, hir zäitno a vollstänneg op hir Demanden ze äntwerten.

D'Ombudsman hieft awer och positiv Entwécklungen ervir. Esou gëtt et eng Rei vu Verwaltungen, déi d'Bierger systematesch drop opmierksam maachen, dass si d'Méiglechkeet hunn, sech un d'Ombudsman ze wenden, falls si mat enger administrativer Decisioun net averstane sinn. Dat begréisst mir natierlech och als Petitiounskommissioun.

Zum Deel erklärt dës Approche, dass d'Zuel vun de Reklamatiounen beim Ombudsman an d'Luucht geet. Am Joer 2022 goufen am Ganzen 1.247 Reklamatiounen eragereecht. Dat waren der daitlech méi wéi dat Joer virun, 2021, wou den Ombudsman 975-mol sollicitéiert gouf. Dass dës Hausse vun 2022 engem klaren Trend no uewen entsprécht, wäerte mer herno am Rapport zum Joer 2023 gesinn.

De Bekanntheetsgrad vum Ombudsman gëtt deemno méi grouss an dat ass och gutt esou. Et bleift awer nach Sensibiliséierungsarbecht ze maachen. D'Bierger, déi sech un den Ombudsman wenden, hunn zum Deel falsch Erwaardungen. Oft kenne si d'Kompetenze vum Ombudsman net richteg. Dat gesäit een un der héijer Zuel u Reklamatiounen, déi net recevabel sinn.

De Rapport vun der Madamm Monti weist ganz detailléiert, wat mat de Reklamatiounen geschitt ass, déi 2022 traitéiert goufen. Vun deenen 1059, déi an deem Joer ofgeschloss goufen, waren der nëmme 671 (veuillez lire: 641) recevabel, an dovunner sinn der nach emol 299 als onbegrënt ofgewise ginn.

An 342 Fäll ass d'Ombudsman bei de Verwaltungen intervenéiert. Dobäi gouf en Taux de correction vun 80,4 % erreecht. Dat entsprécht och ongeféier dem Taux vun deene Jore virun.

Dësen Taux de correction totale ou partielle bedeit allerdéngs net, dass déi Leit, déi reklaméiert hunn, onbedéngt Recht kruten. Et kann och heeschen, dass si just eng Erklärungen kruten, och wann d'Decisioun, déi zu hiren Ongonschten ausgefall war, net revidéiert gouf. Et ass eeben net esou, dass d'Verwaltung ëmmer am Feeler ass, wann d'Ombudsman intervenéiert. Oft ass et och esou, dass deen, dee reklaméiert, just net verstanen huet, firwat d'Verwaltung eng bestëmmten Decisioun getraff huet. D'Interventioun vum Ombudsman erméiglecht et an deene Fäll, Mëssverständnisse aus dem Wee ze raumen.

An hirem Rapport geet d'Ombudsman souwuel op hir Relatioun mat de Gemenge wéi op déi mat de staatlechen Acteuren an. Als Chamber beschäftegt mir eis natierlech un éischter Stell mat de Reklamatiounen, déi staatlech Administratiounen betreffen. Aus Erfahrung wësse mir, dass net all d'Ministère am selwechte Mooss beträff sinn. Dat ass ganz normal, well net all Verwaltung d'selwecht oft am direkte Kontakt mat dem Bierger ass. Reklamatiounen gëtt et logescherweis am heefegsten do, wou et ëm Steiere geet oder Demandé fir finanziell Hëllef an aner Services gemaach ginn.

Dat waren 2022 an ofsteigender Reiefolleg: den Aussemistère, de Ministère vun der Sécurité sociale, den Aarbechtsministère, de Finanzministère, de Justizministère an de Familljeministère.

Positiv ervirhiewe kann een, dass bei zéng Ministère en Taux de correction totale ou partielle vun 100 % konnt erreecht ginn. Bei véier Ministère gouf et keng Reklamatiounen. Dat waren de Ministère fir Digitaliséierung, de Ministère fir Gläichheet tëscht Fraen a Männer, de Konsumenteschutzministère an de Sportsministère.

An hirem Rapport hieft d'Ombudsman allkéiers eng Rei vu Fäll ervir, déi bestëmmte Probleemer besonnesch gutt illustréieren. Dës Fäll si ganz am Detail beschriwwen, soudass mir e gutt Bild vun der Aarbecht vun der Madamm Monti an hirer Ekip kréien.

Well hei vill verschidde Ministère beträff sinn, freet d'Petitiounskommissioun ëmmer, fir vun deenen zoustänneg Chamberskommissiounen en Avis ze kréien. An deem Kontext wéll ech de Kolleegen aus deene Kommissiounen Merci soen. Mat hirer Analys leeschte si net nëmme e Bäitrag zu dësem Rapport, mee och all Kommissioun kritt op dës Manéier d'Geleeënheet, méi konkret Probleemer unz diskutéieren a gegebenenfalls zu engem spéideren Zäitpunkt entsprechend Initiativen dozou ze huelen.

Ech kann hei natierlech net am Detail op all eenzelne Fall agoen, géif awer gären e puer Beispiller aus den Avisa vun de Kommissiounen wëllen zitéieren. All d'Avis fannt Dir natierlech integral am schrëftleche Rapport erëm.

Als Éischt wéilt ech op den Avis vun der Interieurskommissioun agoen, well ech virdru jo och schonn de Volet vun de Gemenge kuerz ugeschwat hunn. Am Joer 2022 goufen am Ganzen 123 Reklamatiounen agereecht, déi de Gemengesector betreffen. 92 Dosiere konnten ofgeschloss ginn an 68 dovunner ware recevabel. A 35 Fäll ass d'Ombudsman bei der zoustänneg Gemeng intervenéiert. Den Taux de correction ass mat 74,3 % e bësse manner gutt wéi bei de staatlechen Instanzen. D'Kommissioun bedauert et, datt d'Ombudsman an 9 Fäll keng adequat Äntwert krut. Allerdéngs ass d'Zuel vun de Fäll, an deene si bei de Gemengen intervenéiert, ëmmer relativ kleng.

Generell zitt d'Interieurskommissioun e positive Bilan, wat d'Resultat vun den Echange tëscht der Ombudsman an de Gemengen ugeet. Si ënnersträicht, wéi wichteg et ass, dass d'Gemengeservicer en